

Svenskt Växtskydds position om Farm to Fork

Svenskt Växtskydd, de svenska växtskyddsföretagens branschförening, har tagit del av Kommissionens strategi Farm to Fork och ger här sin syn på de delar i strategin som handlar om växtskyddsmedel.

Svenskt Växtskydd stöder visionen i Farm to Fork och ser den som en viktig del i den Gröna Given. Vi menar att det är angeläget att EU har en effektiv och hållbar livsmedelsproduktion samt att man har stora ambitioner när det gäller att ta sig an klimatförändringar, att skydda miljön och bevara den biologiska mångfalden.

När det gäller användningen av kemiska växtskyddsmedel menar vi emellertid att strategin har mycket stora och allvarliga brister. Detta är särskilt tydligt när det gäller användning och risker med växtskyddsmedel i Sverige.

Den svenska livsmedelsstrategin med målet ”*en konkurrenskraftig livsmedelskedja där livsmedelsproduktionen ökar*” bör vara utgångspunkten för Sverige i det fortsatta arbetet. Betydelsen av en nationellt pålitlig och motståndskraftig produktion av livsmedel, där växtskyddet är en helt avgörande komponent, har med tydlighet belysts under covid-19-krisen och får inte underskattas.

I strategin anges att Kommissionen ämnar vidta åtgärder för att minska den totala användningen av och risken med kemiska växtskyddsmedel med 50 % och minska användningen av växtskyddsmedel med hög risk med 50 %.

Svenskt Växtskydd vill här i fem punkter ge sin syn på reduktionsmålen avseende kemiska växtskyddsmedel i Farm to Fork.

1. När det gäller de siffrsatta reduktionsmålen menar Svenskt Växtskydd bestämt att principerna för dessa måste klargöras. Därtill krävs en noggrann analys av vilka konsekvenser målen medför. En nödvändig konsekvensanalys innefattar produktion, lantbrukets och livsmedelsproduktionens konkurrenskraft, men naturligtvis också klimat- och miljöaspekter.

2. Svenskt Växtskydd menar att det är anmärkningsvärt och synnerligen allvarligt att strategin när det gäller reduktionsmålen för växtskyddsmedel helt bortser från Kommissionens egen analys av växtskyddsmedelslagstiftningen. Den 20 maj 2020 publicerades Kommissionens utvärderingsrapport om växtskyddsmedelsförordningen och resthaltsförordningen. I rapporten anges tydligt att förordningarna uppfyller sina syften och är effektiva när det gäller att skydda människors hälsa och miljön. Vi är

därför starkt kritiska till att man i Farm to Fork trots detta tycks sakna tillit till det sätt som växtskyddsmedel regleras – genom att bedöma, värdera och hantera risker i ett regelverk som baseras på vetenskapliga grunder – i en mycket noggrann godkännandeprocess av substanser och produkter som innebär låga och acceptabla risker.

3. Svenskt Växtskydd vet med bestämdhet att Sverige har kommit långt när det gäller vilka växtskyddsmedel som används och även när det gäller hur växtskyddsmedlen används. Den svenska användningen är idag låg och behovsanpassad och speglar mycket väl vilka grödor som odlas och hur skadegörartrycket varierar mellan olika år. Statistiken visar att Sverige har kommit betydligt längre än de flesta andra EU-länderna och användningen har redan reducerats åtskilligt när det gäller såväl volymer som risker (**bild 1 och 2**). Ska reduktionsmål överhuvudtaget diskuteras är det helt nödvändigt att man beaktar att länderna har kommit olika långt och att förhållandena skiljer sig mycket mellan olika länder. Därtill är det särskilt intressant och helt avgörande vilket startår man utgår ifrån.

4. Tidshorisonten att nå en 50 % reduktion anges i strategin till år 2030, dvs om mindre än tio år. Svenskt Växtskydd undrar och ser med oro på vad det kan komma att innebära när det gäller produktiviteten? När man talar om en sådan omfattande minskad användning av effektiva växtskyddsmedel behövs i stor utsträckning innovationer och alternativa teknologier. Svenskt Växtskydds medlemmar forskar kontinuerligt fram nya medel och metoder som ska motsvara lantbrukarnas efterfrågan och uppfylla alla regulatoriska krav. Av förklarliga skäl är det tidskrävande processer och finns inte en ny substans, produkt eller metod i planeringen idag kommer den inte finnas tillgänglig år 2030.

5. Att isolerat fokusera på det kemiska växtskyddet är inte rimligt eller relevant. Vi är övertygade om att en omtanke om miljö och hälsa och ett engagemang för klimat och biologisk mångfald går att kombinera med ett effektivt växtskydd, kemiskt eller på något annat sätt. Slutresultatet avseende produktivitet och konsekvenser är det som är väsentligt. Framtidens växtskydd innebär som vi ser det en respektfull balans mellan naturens, lantbrukets och samhällets behov. Förekomsten av skadedjur, ogräs och sjukdomar kommer tyvärr inte att minska oavsett odlingsmetod. Att då vara ett steg före, är en ständig utmaning för alla lantbrukare och just detta utgör kärnan i Svenskt Växtskydds verksamhet. Att då som i Farm to Fork fokusera på mål utan vetenskaplig relevans är inte den rätta vägen framåt. Vi måste istället leta efter lösningar som tar fram det bästa som vetenskapen har att erbjuda.

Svenskt Växtskydd bidrar gärna i kommande diskussioner. Vi tror att partnerskap mellan sektorer och en dialog mellan olika intressenter, nationellt och på europeisk nivå, är nödvändigt och därtill behöver stärkas för att vi ska uppnå högt uppsatta mål för lantbruket och livsmedelsproduktionen i Sverige och Europa.

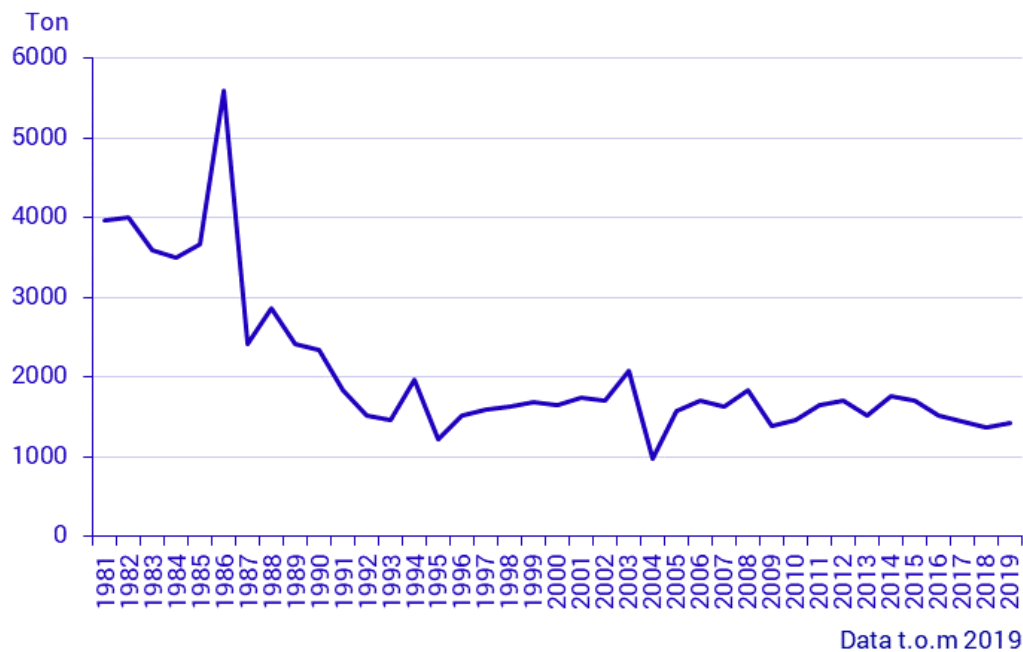

Bild 1. Försålda mängder verksamt ämne till jordbrukssektorn i Sverige. Källa: SCB

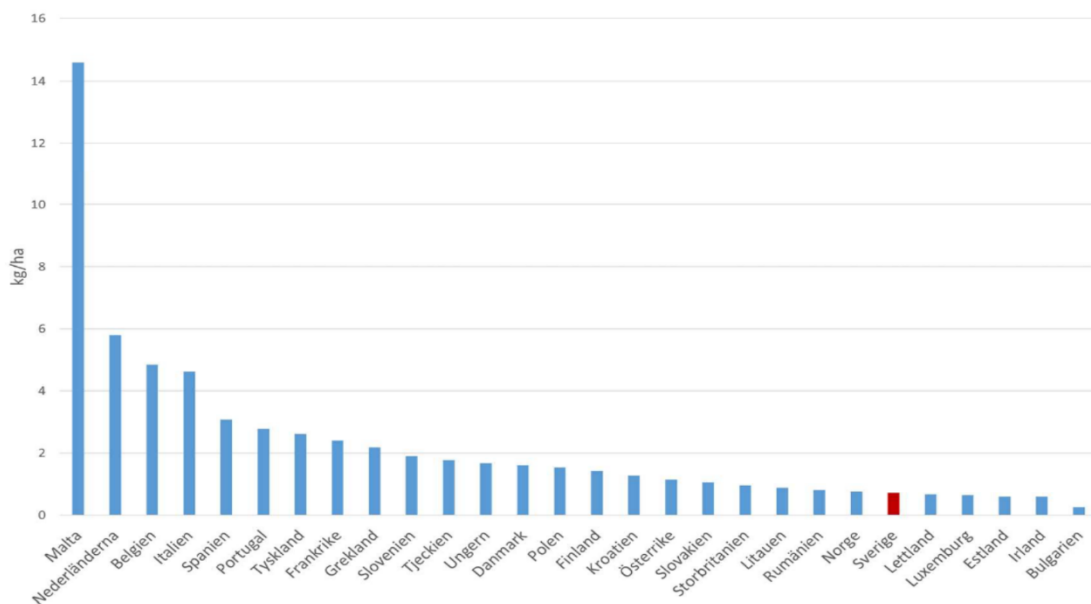

Bild 2. Bekämpningsmedelsförsäljning i kg/ha. Källa: European Environment Agency, siffror från Eurostat, 2017.